

MAGYAR LUTHER FÜZETEK 4.

Sorozatszerkesztő: Fabiny Tibor

Luther Márton

Bűnbánat
Keresztség
Úrvacsora

Három sermo a szentségekről
1519

MAGYARORSZÁGI LUTHER SZÖVETSÉG
LUTHER KIADÓ
Budapest • 2011

Második kiadás

Eredeti címek:

Eyn Sermon von dem Sacrament der pusz, WA 2, (709) 714–723
Eyn Sermon von dem heyligen hochwirdigen Sacrament der Tauffe,
WA 2, (724) 727–737
Eyn Sermon von dem Hochwirdigen Sacrament des heyligen waren
Leychnams Christi, WA 2, (738) 742–754

Fordította:

Kozma Éva Mária
Gáncs Aladár
Muntag Andor
Wiczián Dezső

Minden jog fenntartva. Bármely másolás, sokszorosítás, illetve
adatfeldolgozó rendszerben való tárolás a kiadó előzetes írásbeli
engedélyéhez van kötve.

© Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója, 2011

© Magyarországi Luther Szövetség, 1994, 2011

Tartalom

Bevezetés (ifj. Fabiny Tibor)	7
Miért fordítottuk – miért olvassuk? (Gáncs Aladár)	9
A bűnbánat szentségéről (Fordította: Kozma Éva Mária)	15
A keresztség szentségéről (Fordította: Gáncs Aladár és Muntag Andor)	26
Krisztus valóságos szent testének sakramentumáról (Fordította: Wiczián Dezső)	39

Bevezetés

A *Magyar Luther Füzetek* című sorozatunk 4. kiadványa Luther Mártonnak 1519-ből származó, a szentségekről szóló három fontos iratát tartalmazza.

1517 után Luthert egyre inkább sürgették barátai, hogy tisztázza a szentségekről vallott nézeteit. A reformátor ugyanis szakított a római egyháznak a hét szentségről szóló tanításával. 1519-ben Luther még három szentségről beszél (bűnbánat, keresztség, úrvacsora), de egy év múlva a bűnbánatot nem tekinti önálló sakramentumnak, hanem beolvastja azt a keresztség szentségébe.

A három írás műfaja *sermo*, azaz prédikáció, de mindegyik a kereső, laikus emberek számára készült, tanítói céllal. Mindhárom írás a *korai reformátor* nézeteit tükrözi. Ez nemcsak abban nyilvánul meg, hogy a bűnbánatot még önálló szentségnek tartja, de a keresztségről kifejtett gondolataiban sem tapasztalható az újrakeresztelőkkel később folytatott polémia hangja, az úrvacsoráról szóló írásában még nem támadja (nyíltan) a mise és a transzubsztanciáció tanítását. Újszerű, de szigorúan biblikus megközelítésével, szemléletes magyarázatával azonban élővé és kívánatosá teszi a szokás és a gyakorlat által elkoptatott, Krisztus által rendelt ajándékokat. Luther nemcsak jelekről (*Zeichen*) és jelölt dologról, azaz jelentésről (*Bedeutung*) szól, hanem a számára legfontosabbról, a hitről (*Glaube*), ami a kettőt összeköti, és élővé teszi.

A három *sermo* 1519 októberében, novemberében, illetőleg december végén hagyta el Johann Grünenberg wittenbergi nyomdáját. Az első prédikáció 1519 végéig még négy újabb kiadást ért meg, a keresztségről szóló 1519 és 1523 között tizenhat kiadásban, az úrvacsoráról szóló 1525-ig tizennégy német kiadásban jelent meg. Még Luther életében latin fordítás is készült belőlük.

A Magyarországi Luther Szövetség örömmel fedezte fel a lassan öt évtizeddel ezelőtt kiváló teológusok által készített magyar fordításokat, amelyek egészen a közelmúltig íróasztalfiókokban lappantak. A fordí-

tások mai lektorálását elvégeztük. Örülünk annak, hogy a fordítók közül még ma is többen élnek, és aktívan szolgálnak. Ezért kértük fel egyiküket az előszó megfogalmazására.

Adja Isten, hogy mindazok a mai olvasók, akik a *communio sanctorum*, a szentek közössége, azaz egyházunk gyógyulása és épülése érdekében a szentségek életgazdagító titkaiban szeretnének elmélyülni, ugyanolyan teológiai élményben részesüljenek, mint az újabb és újabb kiadást sürgető első olvasók 475 évvel, vagy a magyar fordításon munkálkodók öt évtizeddel ezelőtt!

1994 adventjén

Fabiny Tibor sorozatszerkesztő

Miért fordítottuk – miért olvassuk?

Előszó Luther szentségekről írott három prédikációjához

Az *Apostoli hitvallásban* valljuk: „Hiszem... a szentek közösségét.” Mindig gondolnunk kellene arra, amikor egyházunk múltjával foglalkozunk, hogy a múlttal való foglalkozás, bármily szép dolog is, ne legyen számkra se nosztalgia, se múltba menekülés, hanem a „szentek közösségének” megélése, ahogy előbb idéztük a hitvallásból. A „szentek közössége” térben és időben azt jelenti, hogy Isten össze tud minket kapcsolni olyanokkal is, akik már előre mentek, vagy akik tőlünk távol élnek és ugyanazt a hitet vallják.

Óriási kincset jelentenek Luther írásai, és a velük való foglalkozás ma is erősítheti hitünket, ha benne nem csupán a múlt egyik alakját látjuk, hanem a Jézus Krisztusban hívők közösségének egy tagját, akinek írásai által Isten *ma is meg akar szólítani minket*.

A most megjelenő Luther-sermokat 1945 után fordítottuk. Akkor minket elsősorban az evangélizációval kapcsolatos teológiai kérdések foglalkoztattak. Az az idő más volt, mint a mai, többek között azért is, mert a háború megpróbáltatásai és a nehéz évek sokakat megpuhítottak. Sokan fogékonyak lettek Isten hívó, szavára és szomjasan hallgatták az igét. Sokan emlékszünk még a fóti vagy gyenesi konferenciákra, amelyekre tömegek jártak.

Én magam jóval később, a hatvanas években merültem bele alapsabban Luther írásaiba. A Luther-irodalom három területre osztható: Luther-életrajzok, Luther saját írásai és a teológiájáról készült tanulmányok. Ez utóbbiak igen hasznosak, de úgy érzem, Luther megismerésében elsősorban az *életrajzok* és főleg *Luther saját írásai* segítenek igazán. Évszázadok távlatából is sok mindent tudhatunk életútjáról. Nagyon fontos, hogy mielőtt reformátori munkáját tanulmányozzuk, mindenekelőtt Luther, *az ember* álljon előttünk, akit Isten megszólított, kiválasztott, összetört és felemelt. Heinrich Boehmer kitűnő tanulmányában különbséget tesz Luther „megtérése” és „reformátori élménye” között. Az előbbinek következménye, hogy 1505-ben kolostorba vonul. Gyermekek

A *Magyar Luther Füzetek* című sorozatunk 4. kiadványa Luther Mártonnak 1519-ből származó, a szentségekről szóló három fontos iratát tartalmazza.

1517 után Luthert egyre inkább sürgetések barátai, hogy tisztázza a szentségekről vallott nézeteit. A reformátor ugyanis szakított a római egyháznak a hét szentségről szóló tanításával. 1519-ben Luther még három szentségről beszél (bűnbánat, keresztség, úrvacsora), de egy év múlva a bűnbánatot nem tekinti önálló sakramentumnak, hanem beolvasztja azt a keresztség szentségébe.

A három írás műfaja sermo, azaz prédikáció, de mindegyik a kereső, laikus emberek számára készült, tanítói céllal.

Adja Isten, hogy mindazok a mai olvasók, akik a *communio sanctorum*, a szentek közössége, azaz egyházunk gyógyulása és épülése érdekében a szentségek életgazdagító titkaiban szeretnének elmélyülni, ugyanolyan teológiai élményben részesüljenek, mint az újabb és újabb kiadást sürgető első olvasók majdnem ötszáz évvel vagy a magyar fordításon munkálkodók hat-hét évtizeddel ezelőtt!

MAGYAR
LUTHER FÜZETEK
4.

LUTHER MÁRTON

Bűnbánat Keresztség Úrvacsora

Három sermo
a szentségekről
1519

LUTHER
KIADÓ

MAGYARORSZÁGI
LUTHER SZÖVETSÉG

ISBN 978-963-9979-30-7

730 Ft

9 178963 919793 07